

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiaóhivat lt illető előfizetési
pénz-, hirdetésny-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szemle.

Nem hiába dalolta egykor a költő: „Neved „Vi-
lágos“ hajh! nekünk sötét!“ — De ugy látszik, mint-
ha a körül az ominosus hely körül megkövült esőkö-
nösségben terjengene a szív és ész minden ködös
homálya.

Hát kérem: mi furesa van abban, a mi Aradon
történt? Hogy egy védtelen polgár magánlakásába
beront két száz katoná és gulyáshust aprítanak egy
ember testéből, a kinek nemhogy elég erős fegyvere
volna, de még mesterségének eszköze: tolla is nagyon
gyenge volt. (Uti figura docet.)

Hát hiszen mondjuk, hogy semmi. Mondjuk, hogy
igaza volt annak a két hadnagynak, a melyik egy
gorombaságért nyilvánosan megkardlapozott — nagy
vitézül — egy boglyas zsidógyereket, és egy rosz
viczeztért örökös koldussá tett egy rosz éczelőt, —
hanem hát — ámbár magam is ugy vagyok meggyö-
ződve, hogy egy rosz écz igen sok rosszat érdemel,
de hogy miatta két kardot rántsanak és egy embert
nyomorekká tegyenek, — no ezt, ha élne még Bernáth
Gazsi bátyánk se tartaná igazságosnak, pedig ő
az ország élő adoma-tárja és legjobb éczelője volt
annak idején.

De egyáltalában: mire való az a kard? Ugy gon-
dolnám, azt csak „a királyért és honért“ volna sza-
bad kihuzni hüvelyéből? És e két fogalommal egy
szinvalon csak egy áll: a becsület. Ilyen három
eszmével ugyanazon polezra emelni egy rosz vicze-
zet, s a miatt lemészárolni egy embert, mint ezt az
aradi hősök (nem a 13) tették, megbocsáthatlan és
sokkal rosszabb viczezt. mint az, a miért kardot rán-
tottak.

... „Nálunk az ész és tudomány hatalma ural-

T Á R C Z A.

A fogfájós nő.

„Mily égető kín, ah mi fájdalom,
Fogass be férjem, drága angyalom,
Türelmem húrja végek elszakadt,
Kihuzatom ez átkozott fogat!“

„Imádtott nőm, látom, mint szenvedel,
Ezen szerintem is segítni kell.
De lásd, a czélnál nem lehetsz hamar,
Hall! miként tombol ott künn a vihar.
Sötét az éj, a város messze van . . .
Ne légy egyszerre olyan nyugtalan,
— Oh az igen könnyen megeshetik,
Hogy fogfájásod nem tart reggelig!“

„Mily hasgatás ismét, oh szent egék:

Ha tüstént nem fogatsz, — gyalog megyek!“

„Jó, — mond a férj — befogatok, hanem

Hogy csak magad menj, azt nem engedem,

Megtartom híven esküvésemet,

Örömben, búban osztozom veled!

Ha fájdalmaid épen oly nagyok . . .

Készülj gyorsan, megyek s befogatok.“

„Ugy, ugy! De várj csak kissé édesem,

Maradj te itthon, ne jöjj most velem,

Két kis fiunkat nagy bűn volna ám

Magukra hagyni ily rut éjszakán!

Tudod jó férjem, ilyen kincseket,

Szeles dajkáinkra bizni nem lehet!

Engem ne félt, hisz ninesen arra ok,

Elég gondos és vigyázó vagyok.“

Miként melegben meglágyul a vaj,

A férj szívét lágyítja köny, sohaj.

Hisz azt tudhattuk volna eleve,

Hogy a dolognak vége az leve:

A feleség ment . . . a férj ezalatt

Gyermekpásztorinak szépen honnmaradt.

... Ugy van biz az, hja, nem sok kell nekünk,

Farkasból hamar bárányvá leszünk!

Győzni a nőnek — az könnyű nagyon.

E czélra oly sok fegyvere vagyon.

A csatatéren övé a babér,

Oh, mert az asszony ügyes hadvezér!

* * *

codik, nem a kard és ököl ereje“ . . . mondta épen
a minap egy tulhevült jobbagya a közös ügynek, —
hanem én azt hiszem, hogy az aradi „Paprika Jancsi“
szerkesztője más véleményen van.

Hja! paraszt! — Az más!

* * *

„Az izlés különböző“ — tartja egy német köz-
mondás, s „az ösztön ellen hiába rugdalódzol“ —
vizshangozza rá a biblia. Hát én nem tehetek róla,
ha az én izlésem annyira romlott, hogy szivesebben
időzőm a megesufolt, keresztre feszített, meztelen
Krisztus szent házában, mint a csillogó egyenruhák
kaszárnyájában, a honnan most az egyszer — telve
békés hajlamokkal — a lutheránus templomba térek.

Nagy dolog az uraim, a mi ott készül. Arról
van szó, hogy végleg eltörültesse a tót nyelvű is-
tentiszteletek. És ezek a mi jámbor tamásfalusi atyánk-
fiak — ugy hallom — csakugyan „Tamások“ benne,
hogy különb dolog a magyar házában magyarul be-
szélni, érezni, imádkozni, mint tótul.

Pedig ez így van. És roppant tévedés elzárkózni
a magyar cultura, a magyar nyelv, a magyar genius
diadalai elől épen akkor, midőn lépten nyomon azok
érvényesülését tapasztaljuk.

A magyar nyelv elég hódításának folytonos ta-
nuí vagyunk naponta, itt — a magyarság utolsó fész-
kében, és nagyon különös volna, ha épen azokra nem
sikerülne hatást gyakorolnunk, kiket a helyi, társa-
dalmi s mindennemű érdekvizonyok szakadatlan ösz-
szeköttetésben tartanak velünk.

Imádkozzunk a haza jóvoltaért, a magyarok Iste-
néhez — magyarul!

Tschew-Egueux.

A férj odahaza.
Mi Isten esudája.
Jár-kei, tészkelődik,
Helyét nem találja.
Kinos előérzet
Fogja el a lelkét.
Ugy retteg, ugy félti
Azt a szép menyecskét.
Ej, azt neki senki
Szemére nem veti:
Ha fogfájós nejét
Titokba követi.
— Fel is ül lovára,
Ott hagyva a házat,
A tovagördülő
Híntó után vágta.

* * *

A míg a férj paripája a vad vihart üzi,
Felesége gondolatját mosolyogva fűzi.
Nyugodalmát megszerezni nem is kellett kincsen,
A mióta hintóban ül, fogfájása ninesen.

— Tág teremben karsu ifju szivszakadva várja,

Ő egyedül, akinek még nem jött el a párja,

Édes vágya perezről-perezre fokozódik jobban . . .

Ajtó nyílik, ajtó zárul, szive nagyot dobban, —

Ott áll a nő, szeme ragyog, jelmez van a testén,

Oly szép mint ő, lenge, karsu, nines a mai estén.

Zene mellett, tág teremben, nagy a vigság árja,

Szép menyecskék — büt feledve — olyan vigan járja.

Hite erős, ilyet kétség könnyen meg nem ingat: j

Hiszzen a férj a távolban gyermekeket ringat . . .!

... Pedig szegény utca kövén ugyan ázik-fázik,

Arcau szegyen, szemében harag tüze látszik.

Tág teremben álarozos bál vidám zaja tombol,

A kijátszott férj ott alant ugyan mire gondol?

Fagyos mosoly játszik ajkán. Terve immár készen,

A mit gondolt, végrehajtja, — megteszi egészen.

Paripáján mint a villám gyorsan toványargal,

Elbeszéli, hogy mi történt. . . szikrázó haraggal!

Jó barátja sok panaszát mosolyogva hallja,

Hütlén nejét boszulja meg, ő is azt javallja . . .

— Mily szerencse: ruha, álaroz, minden megvan itten,

Hogy valaha szükség lesz rá, bizony alig hittem!

Óltsd magadra . . . ne sohajtozz, no ne nézz oly mordul,

Ovatos légy! Ez a kis baj hidd meg, jóra fordul. —

Egy kis helyrepolitás.

A jegyzőkönyvi kivonatok egy szokatlan alakjá-
val ismertet meg bennünket Vajda Gyula megyei gaz-
dasági egyesületi titkár ur a „G.-K.“ 7-ik számának
hasábjain. Kezdi a kivonatot azzal, hogy izetlen bó-
kokat mond három fiatal uj tagnak, a több, mint két-
szer annyi számban megjelent régi tagok rovására.
E szokatlan jelenségből látja már előre is derengeni
hajnalpirját a felkelő napnak, mely egy boldogabb jö-
vőre hinti sugárkévéjét, s a háromszázados multnak
küzdemei a sötét ében enyésznek el szeméi előtt.

Kimondja aztán a verdietet is az idősb, tehát az
1876-ik évi alapítókra, mint a kik nem akarják meg-
érteni a kornak intó szavát, s szembeállítja velök az
ifjabb nemzedéket, s buzdítja a haza, nemzet és al-
kotmány megmentésére.

Igy elzengvén fáradt kobozán multat s jövőt, át-
tér tulajdonképeni tárgyára: a jegyzőkönyvi kivonatra,
vagyis a hivatalos részre.

Az ülésező „ideiglenes“ választmány ugyanis
határozatilag kimondotta, hogy a titkár kötelessége
lesz ugy ezután, mint a hogy volt eddig is, a megyei
lapokat az egyesület mindenféle ülései- és gyűléseiről
jegyzőkönyvi kivonatokkal ellátni, ez uton is, ohajtván
értesíteni az érdeklődő közönséget az egyesületi moz-
galmakról. A kérdéses ülést illetőleg pedig, azért uta-
sította a titkárt különösen is, mert ezuttal is megál-
lapította és ki is mondta az „ideiglenesség“
jellegét, s e részben a közgyűlés összehívásának szük-
ségességét is. Míg ez a felvetett kérdés kedvezően
el nem intéztetett a jelenlevő egyleti tagok által, addig
a tulajdonképeni tárgyalás, vagy inkább tanácskozás
kezdetét sem vehette, s nem is vette.

Ez idő szerint tehát van is, nines is megyénk-

Néhány perez, s a megesalt férjnek öltözéke készen;
Jaj, ma este ott a bálban furesa dolog leszen . . !

* * *

A terem fényárban uszik,
Tarka népség hemzseg benne;
Valakit itt alakjáról
Felismerni nehéz lenne.
... Jár-kei a férj ide s tova,
Hallgatódzik, mignem végre
A tánczó párok között —
Rátalál a feleségre.

Suttog a nő, hangja édes,
Viszhang két az ifju ajkán.
Harag dúl a férj szívében,
Ezt a csabos hangot hallván.
Miként olyv a gerlepárna,
Rájok csap oly villámgyorsan,
Neje karját megragadva:
A tánczólok elé toppan.

Aztán beszél . . . hangja reszket:
„Uram, e nő feleségem,
Családi baj készíti, hívja,
Hogy tüstént kövessen engem!“
... Remeg a nő, megesalt férjét
Alig, hogy követni tudja,
A mióta eszmélni tud,
Sohase volt ilyen utja.

A fogorvos lakásához
Hajtat a férj nem sokára,
— „Orvos ur! Im feleségem,
Sokat szenved egy fogára.
Ez itt oldalt, — ez a hegyes,
Ennek van itt csupán baja,
Ez a kis fog drága nőmnek
Nyugodalmát ugy zavarja.

Az orvos megérti bölcsen,
Hozzá is fog nagy hevenyén,
... Egy szisszenés, . . . egy roppanás,
Vér szakad fel a fog helyén.
S mint ki dolgát jól végezte,
Szép esendesen haza mennek,

ben gazdasági egyesület, mert a tagok összessége csak akkor nevezhető annak, ha szervezve van mindenképen: elnök-, titkár-, pénztárnok-, választmány és albizottságokkal. Ez most mind csak „ideiglenes”, tehát tarthatatlan, vagyis az egyesületre erőszakolt, a mit Vajda Gyula ur is igazol, nem vevén figyelembe annak az „ideiglenes” választmányának a határozatát.

Sárközy Gyula.

Közigazgatás.

Mezőrendőrségi szabályrendelet.

(Folytatás.)

22. §. A közbirtokossági elnök: képviseli a közbirtokosságot harmadik személyek és hatóságokkal szemben; ügyel, hogy jelen szabályrendelet minden intézkedései tiszteletben tartassanak s az arra kötelezettek által teljesítenek. Fölvívja a birtokosokat birtokaiknak állandó határjeggyel ellátására, jegyzékbe veszi a birtokváltozásra vonatkozó jelentéseket, s arról birtokkönyvet vezet, naplóba vezeti a mezei felügyelő, a kertek felügyelője és hegybíró jelentéseit, átvézi polgármesteri megbízás folytán a bírságpénzt és birtokátirási díjakat, a bírságok kiszabását ellenőrzi, s felmerülő panasz esetén — a községi bíróság kiküldöttje, s a közbirtokossági két tanástag jelenlétében, esetleg szükséges helyszíni szemle megtartása után — végleg dönt, évenként tavasszal határjárásokat eszközöl, s a hibásaknak talált határokat helyreigazíttatja a községi bíróság kiküldöttje, egy szakértő mérnök, a közbirtokossági tanács két tagja és jegyzője, valamint az érdekelt birtokosok — felmerülő vitás kérdések esetén az érdekelt birtokosok által választandó bizalmi férfiak — közreműködésével.

Gondoskodik, hogy az örök löfegyver s töltényekkel látassanak el.

Évenként egyszer — 20 tagnak írásban beadott s indokolt kérelmére, ha szükség többször is — gyűlésbe hívja a birtokosokat, azokon elnököl, s a hozott határozatok megtartásáról gondoskodik, s a fontosabb határozatokat a városi előjárásnak is tudomására juttatja. A közgyűlés által jóváhagyott s birtokaránylag kivetett díjakat a birtokosoktól beszedi, örököt, pásztorokat stb. fizeti, rendkívüli kiadásokat csak a közb. tanács utalványozása mellett fizet ki. Számadását megvizsgálás, a bírságpénzeket rendelkezés végett a gyűlésnek bemutatja és átadja. Elnököt akadályoztatása esetén az a telnök mindenben helyettesíti.

Jegyző vezeti a közgyűlés, a közbirt. tanácsulés, helyszíni szemlék s határjárások alkalmával felvett jegyzőkönyveket, s a határozatokat szükség esetén írásban közli.

23. §. Hozott rendszabályoknak kellő fogamatot leheszen szerezni, a rimaszombati határban fekvő külső mezei birtokok a mezei felügyelő, a kertek, ideértve a káposzta és rásza földeket, a kertek felügyelője, a szőlők, a kikerics vagy únohhegy, nagyhegy és szarvashegy a szőlőbíró felügyelője alá helyeztetnek, kellő számban adatván külön-külön örök és pásztorok rendelkezéseik alá. Az örök és pásztorok szegődteése az ő ajánlatukra s véleményük meghallgatása mellett, a közbirtokossági tanács által történvén, a rendelkezéseik alatt lévő örök és pásztorokért különös felelősséggel tartoznak. Ügyelnek, hogy jelen szabályrendelet minden intézkedései tiszteletben tartassanak, azokat fogantatják vagy azoknak fogantatását ellenőrzik; ügyelnek, hogy az örök és pásztorok pontosan teljesítsék kötelezéseiket, e végből az őrzést különböző időkben éjjel is megtekinthetik. Átvesszik a zálogokat s megszábják — jelen szabályrendelet értelmében — a bírságpénzt. A hegybíró gondoskodik még ezeken kívül, hogy a szőlőpásztoroknak állandó külső lakása is legyen. Felügyelő és hegybíró

mint ilyenek, szolgálatukban hűségre magukat becsülettszóval kötelezik.

24. §. Örök és pásztorok hivatalbéli közvetlen feljebbvalójuk — a felügyelő és hegybíró — iránt föltétlen engedelmességgel, gazdáik iránt illő tisztelettel kötelesek magukat viselni. Kötelesek egész éven át őrzésükben tartózkodni s örökdi nemesek az elorozható ingóságok, hanem a felett is, hogy a szomszéd a szomszédnak határait meg ne sértse, a szomszéd hátrányára ültetéseket ne tegyen és ha ilyesmit tapasztalnak, azt a károsult gazdának bejelenteni, kártékony állapotok s gyomok kiirtására az illető birtokosokat figyelmeztetni, sikertelen figyelmeztetés esetén azt bejelenteni. Ügyelni tartoznak a közvagyonra s ha a közutakból foglalást, árok általi szűkítést, utak mellékeinek szabályellenes (12. §.) beültetését, hidak, közutak, vízvezető árkok, kutak s források rongálását tapasztalnak, azt haladéktalanul bejelenteni tartoznak. Minden örök és pásztor könyvet kap, hogy abba az általuk bejelentett kártételeket és visszaéléseket, valamint az elvett zálogtárgyakat a név és bírságösszeg kitételével (feljebbvalójuk által) bejegyztessek. Büntetetlen kapottakat személyválogatás nélkül megzalogosítani s a zálogot tüstént a felügyelő vagy bírónak beszolgáltatni, tilosban talált marhákat a község házához behajtani s arról feljebbvalójuknak jelentést tenni kötelesek.

Szolgálatbani hűtlenség eseteiben a eseklmény és kár minőségéhez képest — mint büntetés — szegődségükből levonással, szolgálatból elbocsájtással büntetendők, esetleg büntetés végett az illető hatóságnak átadandók lesznek.

Minden örök és pásztor szegődteése után a közbirtokossági elnök megkeresésére a városi rendőrkapitányval jelentkezik s a törvényben előirt mezei kerületi esküt leteszi.

Örök és pásztor lehet minden — községi bizonyítvánnyal igazolandó — büntetlen életű honpolgár, katona viselt s irni olvasni tudó egyének előnyben részesülnek.

III. Legeltetési szabályzatok.

25. §. Erdei közlegelőink tisztán csak szarvasmarhák és növendék esikok számára tartandók föl.

26. §. A legelőterület holdszám és minőség szerint megbecsülve, megállapítandó a kihajtható marha létszáma, s polgárjog ezimen a nem birtokosoknak is biztosítva egy-egy számot, a felmaradó mennyiség birtokaránylag osztatik el.

27. Tehenek a legközelebbi területeket kapják gulyabeli növendék marha és esikó a távolabbi s tápudasabb területeket, tiltatván gulyabeli növendék marha közé járnos ökröket és bikákat, esikók közé ki nem vágott ménesikókat hajthatni.

28. §. Állategészségügyi szempontból: a közlegelőre kihajtható, s állatorvosi vizsgálat megtörténte után egészségeseknek talált marhák is — főleg pedig vásáron szedettek — különös figyelemmel évközben, legelőre kihajtás előtt hét-, gyanu esetén egészen elkülönített helyen 21-, esetleg több napig is vesztézőár alatt tartandók.

29. Az őszi legeltetési módzatai időről-időre, esetenként közmegegyezéssel alapíttatnak meg.

IV. Kihágások bírsága.

30. §. Azon birtokos, ki, ismételt felhívás dacára, birtokát állandó s fölismerhető határjellel ellátni vonakodik, a költéségek megtérítésén felül 2 frt (két forint) pénzbírságban marasztaltatik el.

31. §. Ki a kitűzött közlekedési utakon kívül, idegen területeken, más utat — ide értvén a birtokrendezés alkalmával használaton kívül helyezett szekér és gyalogutakat is — használ, az okozott károk megtérítésén felül 1 frt (egy forint) pénzbírságban marasztaltatik el.

32. §. Elszántás vagy határkövek elmozdítása, elsáncozás vagy elkerítés, meszgye alakapálása vagy a partnak a szomszéd birtoka felé lejjebb húzása, vagy a határt képező patak

folyása irányának, a szomszéd birtokos kárára és hátrányára erőszakos módon megváltoztatni akarása stb. által okozott hársértések eseteiben, panasz okozója, a határigazítás költségén s az okozott kár megtérítésén kívül 5 frttól (öt forinttól) 50 frtig (ötven forintig) terjedhető pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén, két forintig egy napi fogság, azontul minden két tétért egy napi fogságra átváltoztatottan, elzárással büntetendő.

33. §. Kaliszeszedés és böngészés — mint tulajdon elleni vétség — büntetendő, s 50 krajczártól 2 frt (két forint) erejéig bírságotaladó.

34. §. Kártékony állatok, rovarok és gyomok, egy forint-tól tíz forintig fokozott bírság terhe alatt pusztítandók.

35. §. A szomszéd birtokos hátrányára történő ültetéseket, felszólítás után harmadnap alatt el nem távolítók, a panasz okát képező tárgy eltávolításából eredő költségeknek megtérítésén kívül két forint pénzbírsággal büntetendők.

36. §. Legeltetési vétségek az okozott kár és hajtópénz megtérítésén felül első ízben 1 frt (egy forint), ismétlések esetén öt forintig terjedhető pénzbírság vagy megfelelő elzárással büntetendők. Véletlen, akaratlan kártételeknél minden lábászjóság után tíz krajczár, szándékos kártételeknél husz krajczár hajtópénz számíttatván föl. Lévéni véletlenségéből eredő kárért a káros szeg is csak egyszeresen fizetendő.

37. §. Lezetés, leszedés, legázolás, felgyújtás, elvívés, szétszórás, kiásás, kiszántás stb. által terményekben, továbbá utak, hidak, kutak és más használtárgyakban vétéses kényveltség vagy szándékosan okozott károk, azok ötszörös értékének s a költségek megtérítésén kívül esetenként két forint pénzbírsággal büntetendők.

38. §. Kiválóan ültetményekben — gyümölcs, szőlő, vagy díszfa-csemetékben — okozott károkat s tettesek a megszerzési ár s beállítási költségek tizszeresével — husz forint erejéig — büntetendők.

39. §. Eladási bizonyítvány — igazolvánnyal — el nem látott oltványt, gyümölcs, szőlő vagy díszfa csemetét eladó és vevő elkobzás, és mindkét részről esenként két forinttól tíz forintig terjedhető bírság vagy megfelelő elzárással büntetendő.

40. §. Legeltetésre vonatkozó jelen szabályrendelet intézkedései ellen kihágók esetenként 5 forint pénzbírsággal büntetendők.

41. §. Közös nyomásban való gazdálkodásnál a jelen szabályrendelet értelmében a közbirtokossági tanács által kitűzött határidők 5 forint pénzbírság terhe alatt betartandók.

42. §. Birtokváltozás eseteiben, ha az új tulajdonos a bejelentést elmulasztaná, a fizetni kötelezett díj kétszeresének megfizetésében elmarasztalendő.

43. §. Mindezen fenförgő esetekben a mezei örök és pásztorok vallomása, illetve feljelentéseik, törvényes bizonyítékot képez, az erdei védőrök mintájára.

Tiszti szakaszban felsorolt s ezeken kívül minden más esetekben is az okozott kártétel megtérítése, s a kirovott bírságok behajtására a helybeli községi bíróság — polgármesteri hivatal, esetleg amennyiben kihágás vagy nagyobb, a büntető törvényekbe ütköző vétség követett el, a városi rendőri hivatal s illetőleg a helybeli kir. járásbíró illetékes.

(Vége következik.)

Törvényszéki csarnok.

A helybeli kir. törvényszék tárgyaló terme, folyó hó 18-dik napján, nem kevésbé érdekes jelenetnek volt színhelye. A vádlottak padján egy 20—22 éves hajadon ült. Egész külseje és minden mozdulata elárulta benne az együgyű falusi lányt. Vajjon miért került e halovány arezu, mesterkéletlen viselétű igénytelen alak a „törvény” elébe? Ugyan kinek vétetett, mi bünt követett el? E kérdések mintegy önkéntelenül támadtak a szemlélő lelkében. Vagy talán ő is azok közé tar-

— Isten tudja csak előre,
Milyen vége lesz még ennek?!

Mulnak napok, mulnak évek.
Furesa is a sors munkája;
A családban ott virágozik,
A boldogság élő fája.
Panasz nincs a nőnek ajkán,
Ehez nem is volna joga...
Megelégszik jó férjével,
...S nem íáj senkire a foga!...

Nagy Béla.

Visszaemlékezések.

(Folytatás.)

Estére a planinai magaslatokról a dolnia-tuzlai völgybe szállottunk alá; utközben a tuzlai kupaktanács küldöttségével találkoztunk, mely a város önkényes meghódolásáról hozott hírt, egyuttal sergünk számára tizenhat tulkot ajánlvá föl. A tizenhat tulok nehány ezer bakának fogra sem jutott s ezért hadtestparanesnokunk még egyannyi tulok erejéig szerezte meg a kis mezővárost. Így sem juthatánk sokra, mert só és kenyér példül a beefsteak-módra megpörkölt hus nem igen ízlett, s jóformán csak bajonettünket zsíroztuk be vele. De még az éhségnél is nagyobb bajt okozott a szomszág, mert néha egész nap sem itunk vizet, — mikor pedig egy bő forráshoz jutánk, melyet a buzgó muzulmán Allah ajándékának tekintvén, nagy kegyelettel gondoz, miután a csurgó vállujához egyszerűen csak egy ember férközhetik, nem egyszer történt meg, hogy az az egy, ki először jutott a csurgóhoz, szájjával fölfogja a vizet teljesen, de nem tudván lenyelni, azt ami szája két végén leomlótt, két felől másik két baka sursólgette. Elismerés illeti tiszteinket, kik az „ego primam tollo” ismeretes elvétől nagylelkűen elállván, rendesen megvárták, míg a legények lecsillapíták szomjukat s csak azután ittak. Ez az egy órai várakozás szép példája a türelemnek, revanche mindazokért, melyekben a közlegény az utolsó.

Tuzlán kipihentük magunkat; volt időnk gondolkozni a megtörtént eseményekről, — de azokról, melyek ezután fogunk velünk történni, fogalmunk sem lévén, nem igen gondolkodtunk. Azt tudtuk csak, hogy nekünk ezt az országot tűzönvizen el kell foglalnunk, és hogy e felsőbb szándék szolgálatában készen kell lennünk bármily embertelen tett elkövetésére. Ki volt hirdette a statarium, a felkelők megkapták a procla-

matiót a meghódolásra, nekünk meg kijött a napi paranesban, hogy semmi vétet nem fogunk elkövetni az által, ha azokat, kik a gyenge botoeszkákra felállított tábort sürgöny-vonalat elszakítják, vagy bármily módon megrongálják, primo conspectu agyon szurjuk. — E szigorúságot megköveteli a hadviselés etikája.

Hanem azért mi megmutattuk, hogy nem vagyunk „kutya hitű gyaurok” kivált a török előtt. Elbeszeltük pajtásainknak, hogy minő érdemük van a törököknek a Rákóczyakkal szemben, s mily lovagias magaviseletet tanusítottak Kossuth és társai iránt, mikor a nagy világon mindenki elhagyott bennünket, emigransainkkal egyedül ők szoritottak őszinte baráti kezét. Beszédünknek volt is hatása, mert a magyar fiúk rokonszenveztek a törökökkel; házaikat nem rabolták ki, s lefátyolozott asszonyaikkal szerettek inceselkedni, míg a bosnyák nőket messziről kerütkék. Igaz, hogy rettenetes rutak voltak, — de a török nők szépségéről sem volt fogalmuk.

Egyszer midőn a lagerben rostokkoltunk (Rast-tag) a tábort főőrségre egy suhanczot hoztak. Váltig szabadkozott szegény, hogy ő jámbor szándéku bosnyák, kinek eszeágában sines ellenük harezolai s a patrullók ártatlanul fogták el, hanem az inspektoros tiszt nem adott hitelt neki, miután attól tartott, hogy az ellenség kéme lesz, miért is a megmotozást elrendelte. Nem találtk nála semmi írást, — de azért bíne rettenetes volt, mert tarisznyájában gombafüzér volt — emberfulekből. Mekkora gyűlölség lehetett benne a szabadság elnyomói iránt, hogy nemzete függetlenségéi harezának szolgálatában oly embertelen tette vetemedett, hogy a haláltakat megeseonkítsa!

Nyomban föbelőtték.

E szomorú fintermező után egy kis örömben is részesültünk: megérkeztek az élelemszállító szekerek: kaptunk kenyeret, bort, kávé, Engem őrségre rendeltek nyolczad magammal, két óra járásnyira a tábortól. Ez nem volt valami kellemes állapot, mert a szolgálat még mindig nagy veszélylyel járt, miután naponkint megtörtént, hogy az őrszemre ismeretlen irányból ráőttek. Haem azért jó kedvvel kellett fogadni az allerhőbste Befehlt, mivel a rossz hangulat gyanura adott volna okot. Már utban voltunk, mikor észrevettem, hogy koldustársnyamból valaki ellopta kenyeremet. Ez aztán végkép lehangolt. Nem vagyok hasamnak élő ember, de ügyetlenségem, s az a tudat, hogy huszonnégy óráig éhezniem kell rettenetesen bosszantott. Még az a remény sem biztatott, hogy társaim megkönyörülnek rajtam, mert önkéntes létemre, resteltem volna tőlük eledelet kérni. Jó ideig némán türtem, de mi-

kor már türethetlennül kezdtek ugatni gyomromban az éhség kutyái, elkecserevde kezdtem átkozni sorsomat, mely ártatlannul ily kegyetlen büntetést mért reám, melyet még Marianára való gondolat sem volt képes enyhíteni.

Éjjel 11 óra tájban jött rám a sor, hogy álljak ki őrszememre. Egy erdő aljában volt az őrtanya, melytől mintegy harminez lépésnyire egy keresztuton kellett két óra hosszúig állanom, s minden irányban éber szemekkel őrködnöm, míg társaim az őrtanyán alusznak. Az éj hűvös volt és sötét, az eget tömött felhőréteg borította. Egyedül voltam ébren az egész vidéken a keresztuton sötét gondolatokkal tépelődve. Séhojgysem tudtam menekülni Sározy Gyula „Ingeborg születe napján” című költeményének refrainjétől:

„Szegény anyám ha tudta volna,
Dehogy szült volna engemet!”

Ha tudta volna, hogy az ő drágalatos rajkóját e rettenetes helyen minden oldalról ezer veszély fenyegeti; ha tudta volna, hogy életét minden pillanatban elrabolhatja a könyörületlen balál, s ha tudta volna, hogy e nehéz helyzetben ében szomjan kell kötelességét teljesíteni: megrepedt volna a szíve szegénynek.

És megrepedt volna a szíve annak a szerető lénynek is, kihez még gondolatban is imádatlall tudék közeledni kitől ép az előtt való napon kapék levelet ily aláírással: „holtig szerető kedvesed,” s kiben ugy hittem, mint a muzulmán a boldogságot árasztó hetedik égben...

Lakhatik lelkünkben oroszláni bátorság, izmos karjainkban sámsoni erő, rohanhatunk a halálba vakmerően: de az szent igaz, hogy ily tulajdonságok mellett is megszállja lelkünket bizonyos rejtelmes félelem, midőn arra a pontra kell kiállnunk, hol minden bokor titkos ellenségünk, a hol az éj sötétsége conspirál a guerillák bosszújával.

Hát még ha a szerelmes embernek gondolataiban minduntalan ott settenkedik a jövő élet boldogságáról alkotott ábránd minden pillanatban történhető megsemmisülése...!

Egy lesből jövő golyó — és vége mindennek...!

Kinos merengéséből kakas kukorékolás riasztott föl. Megrettentem.

Semmit sem tudtam arról, hogy a közelben emberi lak van, pedig a kakasnak emberi lakás körül kell lennie, s ez nem lehet messzebb öt percnyi járásnál.

Szétnéztem. A kakas másodsor is kukorikolt. Be jó, hogy az embernek füle is van, mely a vak sötét éjben pótolja a szemet!

oznák, a kik munka- és fáradság nélkül, könnyen és hirtelen meggazdagodni vágytak? De hisz' ehhez tanult ügyesség, számító képesség, kipróbált raffineria és a kedély nem kis mérvű romlottsága szükséges. Mikép jutna egy szegény paraszt leány ilyen finom tulajdonságokhoz? . . . Más az ő baja. Egyszerű, nagyon egyszerű az ő esete. Nem is új, régi történet már az. Szeretett a szerencsétlen . . . Nos, hát neki szeretni nem szabad, ki tilthatna meg azt neki? Hisz a szerelem sem kiváltság, mely csak egyes kegyelteket illet, hanem édes mindnyájunké, az övé is; a fényes palota és a szalmakunyhó egyformán otthona . . . Ezt gondolta ő is és azért szeretett s a mellett boldog volt, mert viszonszerelme talált. Az a csalfa legény oly édesen tudott beszélni arról az időről, a mikor majd „elveszi”, hogy már előbb megadta az árát. A hitte a szép szónak, de hitének megadta az árát. A hitető hűtelen lett, s a faképnél hagyta épen akkor, a midőn legnagyobb szüksége volt a vigasztalásra. Tamasz nélkül maradt — szegényével. Szerelme reá nézve gyalázat lett, melytől szabadulni ohajtott és ez vitte a bajba. Ezért állott ő a mult hét esztendőnk a törvény előtt; a hol ügyében a végvárgyalás tartatott. Pimer Mária, tamásfali illetőségű eszeledeány — úgy mond a vád — 1884. évi december 29. ére virradóra, egy házasságon kívül nemzett gyermeket szült, melyet a szomszédok egyike — kevéssel a szüles megtörténte után — a trágyadombon, egy kis gödörbe téve és szalmával betakarva megtalált, előhívott felesége pedig apolási alá vette és ily módon az életnek megmentette. Csakhamar kiderült, hogy az újdonszülött eszesemő vádlottnőé, ki azt nem is tagadta, sőt beismerte, hogy a szüles után ő maga helyezte a kis gödörbe, csekély szalmával befedte és ott hagyta az udvaron. A vádhatóság ezen eszeledeányt szándékos gyermekölés kísérletének minősítette és ehhez képest törvényszerinti megbüntetését kívánta. Azután a védő szólalt fel, s vázolta azon testi és lelki kínokat, melyek a ballepest elkövetett nőt gyötörték, annak kimutatására törekedett, hogy az eset coneret körülményeiből a bántethetőség egyik alapföltételét képező gonosz szándék teljesen alig igazolható; a miért is — az enyhítő okok figyelembe vételével — védené, a legesekélyebb büntetés alkalmazását kérte. A vád- és védbeszédek elhangzásával, nehány percznyi tanácskozás után, a bíróság a vádlott nőt, a szándékos gyermekölés büntetésének kísérletében mondta ki bűnösnek és ezért három havi fogházra ítélte. Vádlott ezen ítéletben megnyugodott, s büntetésé kitöltését még az nap megkezdte. Ide juttatta őt szerelme. Hajh, a törvény nem kutatja a szív rejtélyeit, a rideg paragrafusok nem sokat törődnek az érzelmekkel. — S a csalfa hitető? Bizonytalán régen elfeledte és most talán egy más könnyűhívót biztat azzal a szép ígérettel, hogy „majd elveszi.”

BORSODY JÓZSEF.

Alig mulik el hét, melyen egy egy jelesünk kiöltet ne tudatni velünk a halál postájá. Legutóbb Borsody József, a tiszánmenni ref. egyházkerület lelkészi karának egyik legérdemesebb nestora, simonyi-i lelkész hunyt el, s a behaltott sir felett aggodva tekint körül a szép, melyben egy pótolhatlan vesztéség feletti bánat őszinte könnye csillámlik fel.

Míg e jeles egyházi író érdemei felett részletesebb emlékezésre térünk és alkalmunk nyílik, álljanak itt addig is — levelezőnk szíveségéből — ezen száraz adatok az elhunyt kitűnő férfi életéből:

„Borsody József szül. 1807. ben Alsó-Szuhán (Gömörm.), iskolai pályáját a miskolci ref. lyceumban kezdte, majd a sárospataki anyaiskolában végezte be. Mint theológiát végzett egyén Boldván (Borsodm.) három évig academicus rector volt.

Egy életveszélyes terv fogamzott meg lelkemben: hogy én azt a kakast élve-halva kézrekeritem. Az őrtányán alusznak, az éj vaksötét, de a hang irányát felismertem, a kakas nem lehet messzire, — s én rettenetes éhes vagyok . . . e gondolatok villámgyorsan cikáztak át lelkemen, — s elhagytam a postot.

Főbenjáró bűn. A ki a postot elhagyja: büntetése „Pulver und Bleu.” De mindegy, ugys meg kell egyszer halni. Sietve menék a hang irányára felé, azon reményben, hogy hátha sikerül az expeditiót észrevétel nélkül keresztelvináem.

Következtetésem alapos volt: a kis mezei lakot megtaláltam, s ennek keskeny udvarán egy eperfa ágán, ott gúnynyasztott a kakas is. Ha elérem vala kézzel, megfogom a nyakát úgy, hogy egy hangot sem adott volna. — de miután kézzel nem érhetem el, kénytelen valék a puskámra felütni bajonnettel átszúrni. A kakas kegyetlenül elrikkantotta magát, mire a házbeliek felébredtek, s még kegyetlenebbül kezdtek jayveszékélni. Bizonyosan azt gondolták, hogy az osztrákok rohantak rájuk, s hódolatuk daczára meg akarják őket ölni.

En pedig azt gonnoltam, hogy a dolog most már nyilvánosságra jön s engemet egy felóra mulva föbelőnek.

Hanem azért a kakas hatalmamba került és ott hagyva a felirasztott mezei lakot, siettem vissza állomásomra. A zajra az őrség is felébredt, s a Wachkommandans nevemet kiáltotta. Jól hallám, de nem mertem oly távolról felelni, minek következése az lett, hogy bűnöm napfényre került, engem azonnal felváltottak, elvették puskámat, s az őrparancsnok, mintha semmi sem történt volna, csak ennyit mondott:

— Holnap jelentkezzék a rapporton.

Nagyon jól tudtam, hogy mit jelent e ceremónia, de elfáult kedélyemben nem tehettem mást, mint engedélyt kértem arra, hogy kakasom megsűthessem. — Ezt megkapván, hozzáálltam utolsó menázsím elkészítéséhez. A nagyobb tollakat börtöstől huzztam le, a pelyheket leperzselttem. Társaim irigyletű leendő lakomámat, s még az őrparancsnok is — aki káplári minőségben egy váci órási fia volt, — pompásan pörkölődő kakasomra sandított.

Mikor a nyáronszült készen volt, meghívtam rá az egész őrséget. Káplár uramnak adtam a legfinomabb falatot a melle fehérhúsából. Elfogadta és nagy kegyesen megbocsátotta mindeu vétkeimet.

Boszniban egy emberélet nem ért többet egy falat kakas húsán!

(Folyt. köv.)

s 1839-ben rimaszombati segédlelkészé lett, 1841-ben pedig ugyanitt második lelkész. 1848-ban részt vett a hajhái táborban mint tábori lelkész (egyik őse a Rákóczy kúrcz hadaknál szintén tábori lelkész volt). 1849. év távaszán Simonbáment s azóta folyvást itt működött. A protestáns egyházban országszerte ismeretes, híres templomi imakönyvét 1854-ben adta ki, s azóta több kiadást ért. Egy új kötet egyházi dolgozata most van sajtó alatt, asztal fiókjában számtalan becses mű nyugszik. Nagy hazafi, nagy szónok, talpig jellemes, derék férfi volt. — Meghalt 1886. év február 14-én este 10 órakor. Temetése február 17-én impozans közönség részvétele mellett ment végbe. Számtalan egyházi és világi férfiak jelentek meg megadai a végtisztességet az érdemes férfiak. A halottas háznál Tóth Samu serkei lelkész klasszikus, remek beszédet mondott, a sirnál pedig Ruszkay Gyula jánosii lelkész tartott emelkedett hangú bucsuztatót. Mindkét helyen a helybeli énekkar összhangzatos éneklésével derekasan kitett magát.

Hírek és vegyesek.

A budapesti ev. egyház lelkészévé Horváth Sándor zalaegyházmezei főesperes választották meg e hó 18-ikán 342 szavazattal Korbély Géza 36 szavazata ellenében.

A rimaszombati polgári olvasó-kör ma tartja táncvizsgalmát saját könyvtára gyarapítására. Felhívjuk erre városunk és vidéke közönségének figyelmét.

Az ipartestület megalakítása tárgyát képező alapszabályok elkészítése, illetve módosítása tárgyában kiküldött bizottság munkáját elkészítette s ennek fölolvása folyó hó 22-ikén fog megtörténni a „Három-Rózsá” földszinti helyiségében. Ajánljuk ezt iparostársaink figyelmébe.

Halálozás. Ma egy hete temették el Pálfalán nagy részvét mellett özv. Szőke Mártonnét, szül. Nagy Mária asszonyt. S megvalljuk őszintén, hogy igen kevesen emlékedhetnek még a nagyobbak közül is az általános szeretet és tisztelet azon fokára hova ez egyszerű de eszélyesség és szívjóság tekintetében kiváló nő hosszú életpályáján méltán eljutott. A szeretet és tisztelet vette körül, ez hullatott könyvet ravatalára; mely felett Nagy Béla ref. s. lelkész mondott meghat. költői képekben gazdag gyászbeszédet és imát, míg sirjánál Juhász János tanító bucsuzott el a jelenlevők nevében az elköltözöttől. A temetést még meghatóbbá tette a pálfalusi énekkar szereplése, mely mintegy 9 gyászéneket mondott el azon meglepő szakavatottsággal, mi ez egyszerű s kizárólagosan földművelőköl álló testületnél méltán feltűnhető s elismerésre méltó.

A megyei közkórház betegforgalma oly nagy, hogy a jelentkezőket már most is alig képes elhelyezni az igazgatóság, hát még ha majd a márcziusi napok fognak bekövetkezni?

Tiszolci levelezőnk írja: folyó hó 13-án a helybeli vasuti altisztikar egy igen sikerült bált rendezett a helybeli m. ál. iskola szegény növendékei javára: — a rimaszombati Ereszt zeneje a fiatalokat oly jó kedvébe hozta, hogy a tánc kiválóan kivirradt tartott. A négyeseket 24—26 pár tánczolta, mely alkalommal több vidéki és helybeli szépek közül látni lehetett: Broth Mariska, Bohus Mariska, Schuleze Olga Breznóbányáról, Pál Ilka Nyustyáról, Csorba Piroška Serkéről, Nehrebeczky Erzsike Kassáról, Molnár Gizella Rbányáról, Smik Mathild és Kuchta Juliska kisasszonyokat. Tovább: Ambrózy Józsefné, Vagneré, Papp Józsefné, Boutko Imréné, Török Istvánné, Járossy Eudréné, Böhm Józsefné, Bakos Pálné, Dr. Schwarcz Márkné, Csorba Béláné Losonezról, Csorba Gezánné, Kuchta Dánielné, Szabó Józsefné és Nagy Albert rimaszombati vasuti pénztárnok ur mint egyes tánczrendező tünt ki. Tovább a jótékony célra 15 frt jutott, felülfizettek: Dr. Lichtschein Adolf ur 2 frt, Simon János ur 1 frt, Ambrózy József ur 1 frt, Papp József ur 1 frt, Böhm József ur 1 frt, Náray János ur 1 frt, Homola András ur 50 kr. végre Gyürky Pál ur helybeli papirgyáros volt oly szív s a balbizottságnak a terem díszítésére szükséges papirt felajánlani, mindezekért fogadják a bizottság legőszintebb köszönetét.

Elvágta az ujját a cservági gép e napokban Csordás J. nevű 5 éves gyermeknek, ki több társával egy ily géphez férközvé, meg akarta mutatni, hogy ő is tudja a felvágandó esert a kések alá rakni. Bár az orvosi segély csakhamar megérkezett, azonban aligha el nem vesztüi egyik ujját, melyet az éles kés csaknem ketté vágott.

Feleden egyes lelkes férfiak kezdeményezésére énekkar alakult, még pedig vallásra való tekintet nélkül. Ez énekkar feladata egyszerű képezni magukat az éneklés művészetében, másrésről valláskülömbégnélkül ünneplésesebbé tenni a temetési szertartást. Mi ezt a vallásfelelzetek közti válaszfal egyik ostromszerének tartjuk s így szívünköl üdvözöljük a kezdeményezőket, mert szerintünk hazafias érületben, örömben és fájdalomban nyelv- és valláskülömbégnélkül egyeseknek kell lennünk, hogy nemzetünk nagy, kedves magyar hazánk pedig boldog legyen.

A lutri-jóskokat kik esállhatatlan (?) ternőszámokkal boldondították a könnyen-hívó műveltebbébb közönséget, s ebből 800—1000 frt évi jövedelmet rakták zsebre, a budapesti törvényszék 2 napi fogságra s 50 frt pénzbírságra ítélte fejenként.

Vették a jánosii dalegylet meghívóját az általa, f. hó 27-én, az iskola helyiségében, részben saját alapítókeje gyarapítása céljából, részben pedig a „Gömörmezei magyar közmüvelődési egyesület” javára rendezendő táncmulatságra. — A megyénkben nagy számban fenálló vidéki dalegyesületek között, a nevezett az első, mely a közmüvelődési egyesület magasztos és hazafias ezélya érdekében elismerésre méltó lépést tesz. Kedves kötelezést teljesítünk azért, midőn vezetőjének hazafias ügybuzgalmát kiemelve, a nagy közönség figyelmét és pártolását is kérjük az egyesület és az általa munkált szent ezél érdekében.

Meghívó. A m. kir. Gömöri 51. honvéd zászlóalj altisztikara által 1886. évi február hó 24. napján a vörös-kereszt-egylet és a jolsvai szegény-alap javára aranyossy századosú ő nagysága védnöksége alatt Jolsván a nagy vendéglő termében tartandó zártkörű táncvizgalomra. Elnökö: Csernok Antal tisztelytes. Bizottsági tagok: Babuscheck Ede számv. tizedes. Fink Frigyes számv. őrmester. Varga János számv. őrmester. Gál Emil számv. őrmester. Kezdete 8 órakor. Belépti díj: személy-jegy 1 frt, család-jegy három személyre 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók Mesko M. ur üzletében.

A „serkei férfi dalegylet” által f. hó 7-én megtartott hangverseny tiszta jövedelme a tetemes kiadások daczára 40 o. é. frt volt. Felülfizettek: Fay Barnabás 3 frt, Feley Kálmán Losonezról 2 frt., Id. Sándor Béla 1 frt., Flasko György 1 frt., Csorba Béla 50 kr, Nagy Sándor 1 frt, Dr. Véber Ignác 50 kr, Torma Istvánné 1 frt, Károlyi Imre 50 kr. Fogadják mindannyian dalegyletünk őszinte köszönetnyilvánítását. — Serke 1886 február 17. Csorba Barna.

A nagyrőcsei polg. iskola javára f. hó 6-án tartott táncvizgalom alkalmából utólagosan felülfizettek még: Rátkói olvasó egylet 2 frt, Gallo János 1 frt, Klinezko Samu 1 frt, Ifj. Danis Márton 1 frt, Havran Dániel 1 frt. Az összes tiszta jövedelem e szerint 52 frt 54 kr.

Irodalom.

Gyümölcsstermelők figyelmébe. Bereczky Máté az Európaszerte ismert veterán pomológus, gyümölcsészeti munkára vonatkozó következő felhívást intézte a magyar közönséghez: „Szives tudomásul! Van szerencsém a gyümölcsészeti barátait tisztelettel értesíteni, hogy „Gyümölcsészeti vázlatok” című munkám első kötete második kiadásban is megjelent. Ara 3 frt. — Midőn hazai gyümölcsészeti irodalmára ezen, örvendetesnek mondható eseményt köz tudomásra hoznám; el nem mulaszthatom halás köszönetet mondani mindazon honfitársaimnak, a kik pártolással lehetővé tették nekem, hogy munkámból nemcsak egy, de ekkoráig már három kötetet is kiadhattam nyomtatásban, s minden egyéb segítség nélkül az I. kötetet, melynek ezer példány már közkezen forog, most már második kiadásban is nyilvánosságra bocsáthattam, sőt még a munkában levő IV. kötetem nyomdaköltségeire is gyűjthettem alapot. — Korom, egészségi állapotom és a gyümölcsészeti sikeres tanulmányozására épen nem kedvező viszonyaimnál fogva, alig remélhetem már, hogy „Gyümölcsészeti vázlatok” című munkámból, a most készülő IV-ik kötetnél többet irhassak és kiadhassak: emel fogva a magyar közönségnek rám bízott pénzével nem lévén szükséges tovább is sáfárodnom, minthogy életem ezáltal tüzetem ki „hazánkban a gyümölcsészeti ismereteket tölem telhetőleg, minél szélesebb körben elterjeszteni, s a gyümölcsészetnek minél több hívet toborzani”; elhatároztam, hogy munkám megszerzését — mostantól kezdve a ránk következő 1886. év végeig — még az irni olvasni tudó és a gyümölcsészeti iránt melegen érdeklődő napszámosnak is könnyűvé teszem. — Elhatároztam, hogy mindazoknak, — legyenek bár egyesek vagy testületek, — a kik munkám mindhárom kötetét nálam egyszerre rendelik meg, az egész munkát készpénzfizetés vagy utánvétellel mellett fele áron, vagyis 9 forint helyett 4 forint 50 krajczáron fogom megküldeni. A postai szállítás költségeit viselni azonban az illető megrendelő terhe leend. Midőn tisztelet hazámfiat munkám megszerzésében ilyen kedvezményben részesíteném, avval az édes reménnyel biztatom magamat, hogy tömeges megrendeléseik által a hazai gyümölcsészeti hűségess napszámosait oda-segítendik, hogy munkájának maga szabta, mérsékelt díját megkaphassa és így öreg napjaira kívánatos nyugalomba vonulhasson. — Tisztelettel kérem a hazai összes lapok tekintetes szerkesztősegeit, hogy ezen értesítésemet becses lapjaikban közzétenni és így a gyümölcsészeti ismereteknek hazaszerte való elterjesztésében velem együtt közreműködni sziveskedjenek. Kelt Mező-Kovácsbázán (Csanádmege), 1885. évi december hó közepén. Bereczky Máté.”

A „Gömörmezei magyar közmüvelődési egyesület” tagjainak névsora.

(Folytatólagos közlemény.)

I. Alapító tagok: Engel Adolf, Hevessy József, Dr. Lichtschein Adolf, Putnoki népbank, A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tanári kara, Szathmári-Király Barna 50—50 frttal.

II. Rendes tagok: Alexy Albert, Antalik Géza, Angyal István, Id. Bazilidesz János, Ifj. Bazilidesz János, Benko János (asztalos), Bondy Lipót, Bródy Bertalan, Cékus István (ev. püspök), Csizy Béla, Deutsch József, Engel Adolfné szül. Landau Etel, Engel David, Eckstein Fiesko, Fekete Nándor, Farkas János, Fövényessy Bertalan, Fülep Benjamin, Glauf Pál, Goldberger Márton, Györy Lajos, Gruber Márton, Gees István, Hörk István, Hajdu Mihály, Holländer Lajos, Hepner Tivadar, Hankisz Ede, Hudoba Sámuel*) Ifj. Járossy Eudre, Jánik Ede, Jakovetz Alajos, Kaloecay Gyula, Kaloecay Béla, Kubinyi József, Krausz Nándor, Kőkert Gusztáv, Kiss János, Kolbenheyer Rezső, Kirschner Gábor, Kutenics József, Kmeth Lajos, Lesták Rezső, Lázár Zoltán, Lovesányi Soma, Dr. Madarász Rezső, Nagy Jenő, Okolicsányi Gáspár, Dr. Okolicsányi János, Papp József, Pongrácz László, Polgáry Károly, Rudnay József, Rőczey Dániel, Rajzinger Imre, Rozslosznik János, Rakottyai Lajos, Rábely Miklós, Szakall Vincez, Szokolay Nándor, Székely Bertalan, Singer S. Leo, Dr. Strausz József, Szelényi Gusztáv, Stehla Lajos, Schlessinger Albert, Szócs László, Szakolezay Nándor, Szabó Lajos, Tavassy Lajos, Törköly József, Tomez Béla, Wagensommer János, Weisz Károly, Ziman Dániel.

III. Pártoló tagok: Alk Antal, Bodor Ármin, Balogh Béla, Blumenthal N., Bodori Adolf, Blau Vilmos, Burszky Sámuel, Benyo Béla, Báthory István (kalapos), Beregszásy Dániel, Borsody Károly, Csaba János, Czimet József, Id. Chászár György, Dapsy Gyula, Ekkér Béni, Eckstein Simonné, Erdélyi Szabó János, Fazekas Ferencz, Friedl György, Felföldi Otmar, A feledi vasuti állomás személyzete, Fischer Adolf, Groszman Jakab, Haas Salamon, Hevessy László, Hager Lajos, Jankovics Józsa, Kovács András, Konez Károly, Kubinyi József, Kálniczky Endre, Kerekes István, Klein Soma, Kracsun Lenner, Kovács Zsigmond, Konyha Géza, Klinezko János, Kovács László, Özv. Luspai Boros Borbála, Lenner Miklós, Landau A. Lovniczky József, Munchardt József, Markus Dénes, Markus Albert, Miklós Mihály, Mindszenti Bertalan, Matejdesz József, Özv. Miks Ferenczné, Nagy János, Németh Károly, Osváth Dániel, Pitta Lipót, Papucsik Pál, Rákos község, Richl N. Róth Illés, Réthy József, Róth Pál, Szilárdy Oktáv, Zsoldos Árpád, Somoškevi Ágoston, Szuhay B. Schweizer D. Stehlinzky Ignác, Smegner Károly, Schiller Leo, Özv.

*) Előbb tévesen lett a pártoló tagok közé sorolva.

Svehla Istvánné. Salamon Mihály. Simonka József. Tornallyay Zoltán. Trubint Lukács. Weisz József. Vavró Gábor. Wass Imre. Weisz Samu. Weisz Sámuel. Winter Samu. Winter Adolf. Valentinyi István. Valcher József. Wikoukal Henrik. Zachar Lajos.

Felelős szerkesztő: LŐRINCZY GYÖRGY.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

A „Gömör-Kishont“ ezimű lap folyó évi 5-ik számában Kubinyi Géza ur nyílt levelének bekezdésében és 1-el jelölt pontjában hivatalos kötelességemből folyó eljárásom ellen intézett támadását, mint indokolatlanul s illetéketlen, egyszerűen visszautasítom.

A 2-ik pont alatt foglalt azon állítását azonban, mintha én egy hivatalársam által felfofoztattam volna, valótlan rágalomnak nyilvánítván, fenntartom jogomat, hogy ezen rágalmas miatt megfelelő elégtételt szerezsek.

Rimaszombat, 1886-ik évi február hó 19-én.

Mint tanuk: Fáy Gyula, Hámos Aladár.

Kovács Ákos,
kir. mérnök.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Báli- és lakadalmi-esokrok többféle nagyság- és alakban, a legújabb divatu tartókkal (Manchett) ellátva, bármikor jutányos áron megrendelhetők Rimaszombatban **Wikoukal Henrik** városi műkertésznél.

Ugyanitt kaphatók jó, erőteljes **rózsaoltó-galyak** is.

Meghívás

a „Rimaszombati takarékpénztár“ 1886. év február hó 25-én délelőtt 9 órakor saját helyiségében megtartandó

rendes évi közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1885-ik év üzletéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.

Rimaszombat, 1886. február 13-án.

Az igazgatóság.

Pályázat.

A rimaszombati kaszinó, **könyvtárnoki állást** rendszeresítvén, az ezen állásra pályázni ohajtók, kérvény- vagy szóbelileg **Török János** igazgatónál — hol a feltételek is megtudhatók — **folyó évi márczius hó 1-éig** jelentkezhetnek.

Rimaszombat, 1886. február hó 18-án.

A választmány.

Meghívás.

A „Gömörmegyei nép- és iparbank“ részvényesei az 1886. évi február hó 24-én d. e. 9 órakor a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezenel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság- és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Felügyelő-bizottság és napi biztosok választása.

Rimaszombat, 1886. február 2-án.

Az igazgatóság.

Eladó széna.

A széki pusztán — **Dobsa Elek** urnál — mintegy 400 mmázsa kitünően felgyűjtött és szárazon behordott 1885. évi legjobb migőségu széna eladó.

Bővebb értesítést nyerhetni a tulajdonosnál: Széki-pusztá u. p. Kelemér.

Verseny a lópokróc-szédelgésnek.

Egy 50 év óta fennálló

takaró- és lópokróc-gyár

megbizott bennünket, hogy a legújabb időben nagyon elharapódzott versengésnek csak úgy lehet gyökeresen élet venni, ha az ó valóban szolid, jó és kintinó gyártmányu, nagy, vastag, széles és elpusztíthatlan

lópokróczait

mától fogva

darabját csak 1 forint 60 krért

árusítjuk. — Ezen pokróczok 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes sávokkal ellátva és oly vastagok, mint egy deszka, minélfogva valóban elpusztíthatlanok.

Szétküldések készpénzfizetés vagy postai utánvétellel történnek. — Ezen pokróczokból naponta küldünk a világ minden tájára, és mindeuutt a legnagyobb kedveltségnek örvendenek, mivel mint ágyszerítők is felhasználhatók és mert jelenlegi árak a régebbinek felét sem teszik.

Cím: **Exportwaarenhaus „Zur Austria“**

Bécs, Ober-Döbling, Mariengasse 31. saját ház.

A ezimet különösen kérjük jól megtekinteni.

Fővárosi hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletrészejegyre (110 frt) ugy Budapesten az igazgatásnál, mint vidéken az erre felhatalmazott képviselőségeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok **50—1000 frtig**, kedvező feltételek mellett, **személyes hitelre is**, melynek művelése az intézet egyik főcélja (váltó és jótálló nélkül) esekély. minden 100 frt után csupán

heti 50 krral törleszhető kölcsönt

nyerhetnek, 6%-os kamatra, ugy, hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelű egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselőségeknél vagy az igazgatásnál, (VIII. Főherczeg Sándor-utca 32.) hol egyszerű levélbeli kérdezősködésre részletes felvilágosítások készséggel adatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

Az igazgatóság.

Kiadóhivatal: Budapest, V., nádor-utca 7. sz.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap.

PESTI HIRLAP

pártoktól s kormánytól egyaránt független

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen mindennap, hétfőn és ünnepet követő napokon is, 16—20 oldalnyi terjedelemben.

Októbertől kezdve rotációs gépen nyomatik, mely a lapot óránként 10,000 példányban, teljes 16 oldalon, könyvalakban, felvágva állítja elő.

Minden héten rendes **ZENEMELLÉKLET** válogatott zenedarabokkal.

Előfizetési ára: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámok egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek.

Rovatvezető munkatársak: Antalik Károly, Gyöngöy László, Luby Sándor, Schmittely József, Tábori Róbert, stb.

Hirdetmény.

A „Gömörmegyei nép- és iparbank“ a nála legalább egy évre felmondhatatlanul elhelyezendő állandó betétek után évi 5% kamatot fizet. — Rimaszombat, 1886. febr. 3. Az igazgatóság.

Munkatársak:

Pulszky
Ferenc

Beksics
Gusztáv

Törs
Kálmán

Pesty
Frigyes

Borostyáni
Nándor

stb. stb.

Munkatársak:

Mikszáth
Kálmán

Dr. Ágai
Adolf

Bartók
Lajos

Tóth
Béla

Dr. Kenedi
Géza

felelős szerk.

stb. stb.